

Het gist, borrelt en kookt in Indonesië. Het land is na China de snelst groeiende opkomende economie. Maar de nieuwe welvaart merkt niet iedereen. Miljoenen Indonesiërs tobben en moeten dag en nacht werken om de eindjes aan elkaar vast te knopen. Een brede samenwerking van vakbonden resulteerde twee maanden geleden in een demonstratie van 2 miljoen Indonesiërs voor hogere minimumlonen, tegen outsourcing en voor het versneld instellen van een nationale zorgverzekering. Met klinkende resultaten.

Na een strategisch goed opgezette, breed gedragen vakbondscampagne nam de Indonesische regering op 21 november een nieuwe wet aan over outsourcing (uitbesteden van werk, werken op dagloonbasis). Dat mag alleen nog maar in vijf beroepen: beveiliging, kantines, schoonmaak, transport en mijnen. De internationale vakbond IndustriALL, die wereldwijd 50 miljoen werknemers vertegenwoordigt, meldt geïnspireerd te zijn door de resultaten van de Indonesische vakbeweging. “Opnieuw laten jullie zien wat bereikt kan worden met een goed geplande strategie en mobilisatie. Jullie zijn een voorbeeld en inspiratie voor vakbonden wereldwijd”, zo feliciteerde de algemeen secretaris Jyrki Raina van IndustriALL de Indonesische collega’s.

Nieuwe status voor miljoenen

Een geschatte 35 procent van de 118 miljoen tellende beroepsbevolking heeft een onzekere arbeidspositie en verdient een armoedeloon. De nieuwe regeling zal de status van ongeveer 16 tot 20 miljoen mensen veranderen van onzeker en precair werk naar vast dienstverband. Elke dagloner die hetzelfde werk drie jaar of langer verricht moet nu een vast dienstverband krijgen.

Verhoging minimum lonen

Het tweede belangrijke resultaat van de vakbondscampagne is een akkoord over de verhoging van het minimumloon in diverse industriële regio’s. Het minimumloon in Jakarta, Bekasi, Bogor, Karawang, Sidoarjo, Mojokerto en Batam is voor 2013 met een gemiddelde van 40,2 procent verhoogd. De afgelopen jaren werden de minimum lonen met gemiddeld 20 tot 30 procent verhoogd. De inflatie is hoog en de economische groei is groot in Indonesië, maar de verhogingen van de minimum lonen brengt het vakbondsdoel om de salarissen in Indonesië gelijk te trekken met die in China, Maleisië en Thailand in 2016 dichterbij. Indonesië staat mondiaal op de 16e plaats als het gaat om het BNP maar 69ste als het gaat om lonen. Persoonlijk risico De vakbond FSPMI (Federation of Indonesian Metal Workers’s Unions) speelde onder leiding van voorzitter Said Iqbal een prominente rol in de campagne. Iqbal is ook de voorzitter van de vakbondsfederatie KSPI. Hij richtte een verbond op dat de drie grote vakbondsfederaties in Indonesië verenigt (KSPI, KSBIS en KSPSI). Dit verbond heeft de kracht van de vakbeweging enorm vergroot. De demonstraties verlopen niet zonder persoonlijk risico voor de vakbondsleiders. In Oost-Java werden twee vakbondsleiders gearresteerd en beschuldigd van criminele daden. Ze werden door garanties van Said Iqbal en onder druk van grote demonstraties tijdelijk vrijgelaten. Een andere vakbondsactivist is onder een bepaalde wet gearresteerd waardoor hij kans loopt 9 jaar gevangenisstraf te krijgen. Volgens de mensenrechtenorganisatie KONTRAS zijn in de afgelopen twee maanden vier vakbondsactivisten gecriminaliseerd door de politie. De arbeidersbeweging in Oost-Java is net zo belangrijk als in het grote Jakarta, vanwege de grote industrieën in het gebied.

Reacties werkgevers en regering

Sommige werkgevers dreigen ermee dat de verhoging van de minimumlonen kan leiden tot het vertrek van fabrieken of het ontslaan van werknemers. De Textiel Associatie waarschuwde dat

100.000 mensen hun baan kunnen verliezen omdat bedrijven door de verhoging van het minimumloon gaan kijken hoe ze kunnen bezuinigen. Echter, volgens het hoofd van de Capital Investment Coordinating Board (BKPM), Chatib Basri, hebben de demonstraties niet geleid tot het vertrek van buitenlandse investeerders. □□De Jakarta Post bericht dat de regering onder druk van werkgevers uitstel geeft aan arbeidsintensieve industrieën, zoals kleding en schoenen, voor het invoeren van de nieuwe minimumlonen. De krant citeert de minister van arbeid en transmigratie, Muhaimin Iskanda: “als de nieuwe minimumlonen je erg belasten, kan je een klacht indienen bij de provinciale overheid, die de financiële prestaties van je bedrijf zal beoordelen”. Minister van economische zaken Hatta Rajasa zegt dat bedrijven die hard geraakt worden door de nieuwe minimumlonen, de werkgever-werknemersdialoog moeten intensiveren. “De regering erkent dat ze het investeringsklimaat wil blijven bevorderen door zorg te dragen voor de werknemers, in het bijzonder door fatsoenlijke lonen te bieden. Echter, we moeten ook de industriesector beschermen.”

De vakbonden gaan hun pijlen nu richten op een invoering van een ziektekostenverzekering in januari 2014 en een pensioenregeling in 2015.

Bronnen:

- FSPMI□
- [IndustriALL](#)
- [Bisnis Indonesia](#)
- [The Jakarta Globe](#)
- [The Jarkarta Post](#)

Dit artikel verscheen eerder op de website van [FNV Mondiaal](#), de internationale werking van de Nederlandse vakbond FNV.